

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek dnia 5. Lutego 1813.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północny.

Wskutku poselstwa złożonego Kongressowi na dniu 4. Listopada przez Prezydenta Stanów Zjednoczonych (*obaczyć N. 4 Gazety naszey*), podano Członkóm obiedwóch Izb drukowaną korespondencyę względem czynionych ze strony Anglii powtórnych propozycyi do pokoju. Według osnowy oneyże, udał się pod d. 30 Września r. p. Dowódzca floty Angielskiéy Sir John Barklose Warren z Halifaxu do Pana Monroe Sekretarza Stanu Zjednocz. Stanów, w celu udzielenia onemuż Wyroku Angielskiego tyczącego się cofnienia gabinetowych rozkazów i oświadczenia mu, iż upoważnionym jest do ułożenia projektu względem wstrzymania nieprzyjacielskich kroków, i przystąpienia nakoniec do dalszych układów względem tego, iakim sposobem ustać mają w dzielności swoiéy owe prawa, które Zjednoczone Stany przeciw Angielskiemu uchwaliły handlowi.

P. Monroe oświadczył w odpowiedzi swoiéy danéy d. 27. Października, iż bardzo miło byłoby Prezydentowi, iezliby zaszcze nieporozumienia przyjacielskim sposobem uprzątnione bydź mogły; lecz dopóki okręty Angielskie zechcą używać prawa zabierania maytków Angielskich z okrętów Amerykańskich i obcych, i zatrzymywania pod tym pozorem częstokroć obywateli Amerykańskich, nie można ani pomyśleć o wstrzymaniu nieprzyjacielskich kroków. Z tém wszystkiém ofiaruje się z Amerykańskiéy Strony gotowość do wydania powszechnego zakazu względem przyzymowania poddanych Angielskich do służby na okręty Amerykańskie, oraz ścisłe przesirzeganie tego, ażeby z iednéy strony

Angliia nie miała w téy mierze powodu uskarzania się, zdruگیéy zaś, żeby także obywatele Amerykańscy nie byli wystawiani na gwałty i pozbawiani swoiéy wolności. Dopóki punkt ten nie będzie poprzednie zatwierdzonym, i dopóki Angliia nie odstąpi od swéy blokady, póty nie będzie mogło wstrzymanie kroków nieprzyjacielskich nastąpić.

Wielka Brytaniia.

Monitor Paryzki pod d. 10. Stycznia, zawiera następujące wyciągi z dzienników Angielskich:

Z dziennika *Times* pod d. 2. Stycznia: „Politycy Petersburscy, równie iak i nasi polegają bardzo wiele na poselstwie Lorda Walpole do Wiédnia. — Interessa Napoleona są prawie bliskie zgonu, tak iak i ón sam; wkrótce spodziéwać się należy nader ważnych wypadków we Francyi, iezeli iuż może takowe nie zaszczy.“ 1)

Z dziennika *Star* pod d. 2. Stycznia: „Dowiadujemy się, iż przed kilkoma dniami przybył tu goniec Austriacki z Wiédnia z nader ważnymi depepszami; iechał ón przez Hollandyę, i ma ztąd iutro wyiechać.“

Z dziennika *Courier* pod d. 4. Stycznia: „Admirał Rossyyski Crown miał w Sobotę długą konferencyę w pałacu Admiralicyi.“

- 1) *Ministrowie Angielscy, którzy te artykuły każą pisać, mają słuszność; bo interessa Napoleona w takim są stanie, iakiego zdrowie. I w tém także mają słuszność, że zaydą we Francyi rzeczy wielkiéy wagi, lecz w odwrotném znaczeniu, aniżeli Ministrowie Angielscy mniemają.*

Uwaga Monitora.

Z dziennika Times pod d. 4. Stycznia: „Dostaliśmy gazety z Paryża dochodzące do d. 1go b. m.; powiønniśmy byđź na to przygotowani, iż zadawać sobie będą wielkię pracy w wymyślaniu wszelkich baiek dla przekonania Europy, iż ani zdrowie Napoleona, ani zasiłki onegoż nie są zniszczonemi. Nie zdaie się, ażeby do d. 27go Grudnia tyle był zdrowym, aby mógł wychodzić; iednakże poważył się byđź owego ostatniego dnia na paradzie, która przed samą bramą pałacu odprawiła się. Naza jutrz pokazał się w muzeum, a w wieczór był na operze. Te bez wątpienia momentalne zjawienia się iego, zdaia się byđź iedyne, których sobie publicznie pozwolił; obecność iego albowiem na Radzie, na któręj przychodził, i komplementa, które od polubięców swoich wstaiąc zrana przyymuie, nie mogą byđź za publiczne uważanemi. Co się tycze polowania po lasach Wersalskich w tymże samym dniu, w którym się na operze i w muzeum znaydował, musimy o tém powątpiwać. To wszystko, cośmy czytali w nadeszłych z Francyi gazetach, nie może odmienić zdania naszego względem choroby, która go spotkała, a którą dotychczas bez wątpienia cięрпи. Stan zdrowia iego, wydaie się aż nadto z owego ponurego tonu, okazującego się w ostatnich mowach iego; stan ten jest w rzeczy samęj skutkiem poniesionych gwałtownych trudów cielesnych, które osłabiły głowę iego.“

„Jeżli Monitorowi wiarę dać chcemy, uzywa Napoleon netylko dobrego zdrowia, lecz ma nawet wielkie zasiłki na pogotowiu. Donosi bowiem tenże dziennik, iż Napoleon wydał rozkaz względem postania do woyska będącego w Hiszpanii 20000 ludzi, 6000 koni, 600 wozów i 10 millionów franków, w dowód, iż mu na woysku nie zbywa, i że kassy iego są napełnione.“

„Łatwo teraz dowieśdź można, iż Napoleon nie będzie w stanie prowadzenia dwóch wojen podczas drugiey wyprawy, i zdaie się, iż potrzebnieyszą będzie dla niego rzecz a ubraiać się więćcy przeciw Rossyi, aniżeli przeciwko Hiszpanii, gdzie dosyć jest mocnym. W Hiszpanii ma ón zaiste do walczenia tylko z Rządem Hiszpańskim, którego srodki bardzo są liche, i z Ministerium Angielskiem, którego umysł podobnież jest lichym. Ta podwójna lichosć ziednała nowe zwycięztwa orężowi iego, i jest przyczyną, iż Lord Wellington przymuszonym został cofnąć się aż za granice Portugalii.“

„Donosimy z żalem, iż w Nottingham odprawiło się przeszłego Poniedziatku posiedzenie względem naradzenia się, czyliby nie było rzeczą potrzebną podać Kięciu Rejentowi i Parlamentowi petycyi o przywrócenie pokoiu. Byłoby to zbytecznością czynić tę uwagę, iż wielka jest niepolityka, zatrudniać Rząd podobnemi petycyami.“ 2)

2) *Otoż to prawdziwe objaśnienie choroby Cesarza! Oto rzetelne objaśnienie poselstwa Lorda Walpole do Wiednia i gonców z Wiednia, których sprowadzają do Londynu, oraz wszelkich wieści przez Ministrów rozsiewanych o rozruchach we Francyi i nieukontentowaniu ludu, nareszcie, wszystkich tych baśni, któremi durzą lud Angielski względem stanu rzeczy. Dla tego zaś wymyślają ie i puszczają, iż lud Angielski już sprzykrzył sobie oddzielenie siebie od stałego lądu, że znużyła go wojna Hiszpańska i Amerykańska, i że wszad wołaia, aby Oligarchowie Angielscy stali się roztropnieyszymi, umiarkowanyszymi, i pokój świata powrócili. Dla odwrócenia uwagi ludu od tego i zabawienia go, prawią mu, iż Francuzi ustępią z Hiszpanii, a tak, iż nie ma ofiary, któreby lud Angielski mógł żatować, aby woysko iego opanowało Półwysep aż do gór Pirenejskich; że Cesarz Napoleon jest suchotnik i prawie umierający; że ten stan zdrowia iego wpływa na stan jego moralny, że nie ma już czego lękać się od niego; że Francuzi nieukontentowani i wyszani nie mają energii, miłosci oyczyszy i dumy narodowej; iż bliscy są podniesienia buntu, i gotowi przyiac iakiekolwiek warunki. . . . . Co za nikczemne kuglarstwo! — Wojny Hiszpańska i Północna żywo będą popierane; 300,000 samych Francuzów zbiorą się w Lutym pod Hamburgiem, nad Elbą, Renem i Odrą, nie licząc 200,000 ludzi składających wielkie woysko, a przyszłą kampanię rozpocznie woysko Francuzkie wedwóynasób licznieysze, aniżeli byto w przeszłej kampanii. W tymże czasie woysko nasze w Hiszpanii będzie doprowadzone do 300,000 ludzi. — Chętpi się Anglii, iż ma wraz z marynkami 400,000 ludzi w Europie, Indyach, Azyi i Ameryce. Ludność Francyi naymniey we czwornasób więkzsza; a przeto, iężli Anglii ma 400000 ludzi, ludność Francyi byłaby we trójna-*

Hiszpania i Portugalia.

Francya.

Listy z Lizbony pod d. 28 Grudnia donoszą, iż woyska Angielskie zaięły dla wychnienia rozległe stanowisko po największy części między rzekami Tagiem i Duero. Główna kwatéra Lorda Wellingtona będąca dotychczas w Freinedzie, przeniesioną została d. 9. Grudnia do Oporto, a zamtąd poysdź ma do Lizbony. Główna kwatéra jazdy była w Koimbrze. Lord Wellington poiechał był przez Badajoz do Kadyxu, gdzie chciał stanąć d. 24 Grudnia w celu porozumienia się z Rządem Hiszpańskim. Pod n.ebytność jego, miał Jenerał Hill zwierzchnie dowództwo nad woyskiem. Jenerał ten stoi z korpusem swoim dotychczas w Estremadurze Hiszpańskiej, zaśawszy bardzo korzystne stanowisko pod Coria.

Według tychże samych wiadomości zaięły były znowu woyska Hiszpańskie Ma-dryt przy końcu Listopada, podczas gdy woyska Francuzkie postępowały za Angielskimi aż do granicy Portugaliskiej; lecz od tego czasu powrócił tamże Król Józef d. 5. Grudnia we 26000 ludzi woyska Francuzkiego, a Marszałek Soult, który d. 3. Grudnia stał na nizinie Tagu, założył odtąd główną kwatérę w Toledo.

Dzienniki Francuzkie donoszą pod artykułem z Hiszpanii, iż Mnichy Sewilscy, którzy przez cały czas pobytu Francuzów w tém mieście utrzymywani i obficie żywieni byli, od czasu obiętyj tamże przez Rząd Hiszpański władzy, bez żadnego sposobu do życia zostawieni, i z klasztorów wypędzeni zostali; wysłali oni przeto nader dobitne przelozienie do Stanów (Cortes) w Kadyxie, w celu zanieśienia skargi przeciw takowemu postępowaniu.

Monitor Paryzki donosi z Nawarry, iż Gubernator Pampeluny Jen. Abbe wyruszywszy d. 16. Grudnia ku Taffala dla sprowadzenia zapasów zboża, był zapadnięty przez kupy powstańców, które zupełnie pobił i rozprószył.

nasób. Odiawszy z tój liazby 200,000 na maythów i pilnujących brzegów, pozostaie rzeczywiscie million ludzi, których Francya tak łatwo wystawic może, tak Angliia 400,000.

Uwaga Monitora.

Dnia 12. Stycznia zgromadziły się na ratuszu Paryzkim Rada i Władze municypalne miasta Paryża, gdzie postanowiły wynurzyć Cesarzowi uczucia miasta Paryża, oraz ofiarować mu w imieniu onegoż osobny ieszcze pułk jazdy, złożony z 500 ludzi. Ofiarowany pułk ma być zupełnie kosztem miasta Paryża ubrany, uzbroiony i w konie opatrzony. Podobnych ofiar czynionych w przyzwoitym stosunku, spodziewają się od wszystkich większych miast Francyi. (*Miana na owem posiedzeniu z tój okoliczności mowę i adres do N. Cesarza Napoleona, odkładamy do przyszłego Nru Gazety naszey.*)

Dla służby stojący w polu jazdy, wybranych będzie na mocy Cesarzkiego wyroku z d. 4. Stycznia 15,000 koni, które w bardzo krótkim czasie dostawione być mają. Kone wybierane tym sposobem, płacone będą po 350 i 400 franków.

Wyrokiem z dnia 5. Stycznia podwyższonym został podatek od trunków.

Monitor z d. 15. Stycznia zawiera między innymi rapport Ministra handlu i rekordzieł zdany Cesarzowi względem robienia Indigo z urzetu, tudzież wyrok Cesarzki wydany w tój mierze d. 14. Stycznia, i drugi bardzo obszerny wyrok wydany w Moskwie d. 15. Października względem dozoru, urzędzenia, administracyi, rachunków, policyi i karności Teatru Francuzkiego.

Królestwo Neapolitańskie.

Według doniesień z Neapolu pod d. 25go Grudnia, przywiózł tamże ostatni z głównej kwatéry Królewskiej wyprawiony goniec Wyrok Królewski datowany dnia 3go Grudnia, w skutku którego odwodowe woysko złożone z 8000 konskrypcyonistów, a utworzone na mocy wyroku wydanego pod d. 18. Kwietnia, powołane zostało do służby. Woysko to wcielone będzie do pułków, z których każdy otrzyma czwartą część batalionu.

Król posunął w woysku swoim wielu Woyskowych na wyższe stopnie i porozdawał nagrody.

Związek Reński.

Gazeta Sztutgardzka umieściła następujące obwieszczenie: „W mieyscu łowów Jego Królewskiej Mości, leżącym niedaleko

gościńca między Murr i Pleidelsheim w Oberamcie Marbachskim, gdzie z powodu nakazanego na dzień 8. Stycznia r. b. polowania rusztowanie wystawionem zostało, zerwano w nocy z dnia 7go na 8my Stycznia deskę, na której Król znajdować się miał podczas strzelania, i podłożono pod nią podługowaty wór prochem napełniony, ważący 4 $\frac{3}{4}$ funta, koło którego leżało krzesiwo, kawałek podługowato uciętego lontu, krzemień i wiązań kłaków. Gdy więc z przypadku tego okazuje się oczywiście mordercze godzenie na życie Monarchy, przeto takowemu, któryby złochnie lub jego współników wyiawił, przerzeka się z zamilczeniem nazwiska jego nagroda 1000 Czerwonych Złot. Jeżeli zaś donosić sam był współwinowaycą, a doniósł o herszcie téj zbrodni, lub o innych jego współnikach, oraz pewne doniesienia o tym całym morderczym podał zamachu, pewnym będzie oprócz powyższej nagrody i zamilczenia swojego nazwiska, także zupełnego darowania kary. W ogólności każdy podający sposoby, któreby doprowadziły do wysłędzenia zbrodniarzy, otrzyma przyzwolają nagrodę. — Dnia 17. Stycznia 1813.

Królewskie Ministerium Stanu.

Xięstwo Warszawskie.

W Gazecie Poznańskiéy pod d. 23. Stycznia czytamy odezwę Hrabiego Krasieńskiego Pułkownika 1go pułku Francuzko-Polskiej gwardii donoszącą o tém, iż N. Cesarz Napoleon kazał pułk ten podwoić, i zachęcającą Młodzież Polską do zaciągania się do tegoż pułku.

W téjże Gazecie umieszczone jest także wezwanie Pułkownika 2go pułku legii Nadwisańskiéy Malczewskiego, zachęcające do zaciągu do téjże legii.

Dla chorych ienców Rosyjskich znajdujących się w lazarecie w mieście Krakowie, złożyli dotychczas Obywatele miasta i Departamentu 4819 Zł. Pol. i Czerw. Złot. 4 w gotowiźnie, a prócz tego ponadseśtali dla nich w dosyć znaczny ilości żywność, napoje, płótna, szarpie, bandaże i t. p. Hrabia Wodzicki, Prefekt Departamentu Krakowskiego, który sam się 500 Złot. Pol. do téj składki przyłożył, oświadczył dobroczynnym Dawcom z wyszczególnieniem ich nazwisk przez Gazetę Krakowską publiczne podziękowanie.

Pułkownik Wierzbiański, Dowodzący

ca 12go pułku piechoty oświadczył w Gazecie Krakowskiéy swoje podziękowanie Prefektowi Departamentu i Damóm Krakowskim za przyslaną sobie składkę 2769 Złot. Pol. na opatrzenie pierwszych potrzeb żołnierzy jego pułku, z wyprawy wojennéy powracających.

Dnia 1 Lutego weszły woyska Rosyjskie do Lublina.

Prusy.

N. Król Pruski przeniósł mieszkanie swoje do Wrocławia, i zjechał do tegoż miasta z Królewicem Następcą dnia 25go Stycznia.

Z tego powodu ogłoszono w Państwie Pruskiém co następuje: „N. Pan postanowił przenieść rezydencję swoją do Wrocławia i otworzył tu Zwierzchną Rządową Kommissyę, mającą trwać przez czas niebytności Jego. Członkami téj Kommissyi mianowani są przez N. Pana: tajny Minister Stanu Goltz, tajny Minister Stanu i Sprawiedliwości Kirch-eisen, Jenerał - Major i tajny Radzca Stanu Hrabia Lottum, tajny Radzca Stanu Schuckmann i tajny Radzca Stanu Bülow. — Rzezona Kommissya ma sobie nadaną władzę stanowienia lub rozrządzania w Imieniu N. Króla w przypadkach, w których prędkie potrzebném jest postanowienie, lub gdzie N. Pan z powodu swego ztąd oddalenia nie będzie mógł sam stanowić. Wszystkie Władze woyskowe i cywilne winne są bezprzeczne posłuszeństwo ustanowieniom téjże Kommissyi, której ta jest szczególniejsza powinność, aby utrzymywała troskliwie z Cesarsko - Francuzkiemi woyskowemi Władzami przyjacielskie związki, które z najwyższém ukontentowaniem N. Pana przez sprawiedliwe i uprzedzające postępowanie Marszałka Państwa Xięcia Castiglione, i przez utrzymywaną przez niego dobrą karność woyskową dotychczas trwały. Wreszcie nie odmienia to rozporządzenie niczego w konstytucyjnych ustanowieniach Władz krajowych. Każda zostaje Najaiśniejszemu Panu odpowiedzialną za swoje urządowanie i czynności. Do Kommissyi należą tylko przedmioty powszechnego interesu; ażeby zaś miała rzut oka na wszystko, zaleca się wyższym Władzóm, aby raporty swoje do N. Pana onéjże dla dalszego przesyłania ich do mnie, a w potrzebnym razie dla dołączenia w nich iéy zdania, posyłały. Uchwały Królewskie będą według re-

guly przez ręce owéy Kommissyi Władz krajowych dochodzić. Rozumie się samo przez się, iż wszystkie Władze muszą przesyłać teyże Kommissyi wszelkie, żądane od niéy doniesienia.“

„N. Pan napomina wszystkich wiernych Poddanych swoich, a osobliwie Obywateli stołecznego miasta Berlina, aby się z Ces. Francuzką Woyskowoscią we wszystkiém tak zachowywali, iak wymagają stosunki z Sprzymierzeńcami i przyiacielskie związki z N. Cesarzem Napoleonem, którego Poseł iedzie za N. Królem Jmcią do Wrocławia. N. Pan wydał do wyższych Władz potrzebne rozkazy, a mnie, udującemu się za Nim do Wrocławia, zalecił, aby to rozporządzenie, co się ninieyszém staie, doszło do wiadomości każdego. — W Berlinie dnia 22. Stycznia 1813.

(Podpis.) Kanclerz Stanu *Hardenberg.*

W Gazetach Berlińskich czytamy następujące policyyne obwieszczenie:

„Z odwołaniem się na trwające prawne przepisy przypomina się ninieyszém Publiczności, iż wszelkie wspólne schadzki i ciągle próżne stanie po ulicach, nawet w zdarzeniach przez się nieszkodliwych, choćby i dla samego tylko zaspokoienia ciekawości, nie są pozwolonemi, i owszem iako sprzeciwiające się porządkowi publicznemu i podające powód do zbiegania się i wykroczeń, wyraźnie są zakazanemi. Każdy przeto winien iest na pierwsze w téy mierze uczynione do siebie wezwanie, dla uniknienia kar prawami przepisanych, iść bez oporu tam, gdzie zatrudnienia tego wymagają. Osobliwie wzywają się Rodzice, Opiekunowie, Państwo, a szczególniej Maystrowie rzemiosł, aby podrzędnych swoich do najsćcisłego zachowywania tego przepisu pod własną odpowiedzialnością pociągali, i tym sposobem ochotczy gotowości swoiéy dla utrzymania spokojności i porządku, pożyteczne składali dowody.“ — W Berlinie d. 20. Stycznia 1813.

Królewski Radzca Stanu i Prezes Policyi Berlińskiéy.

(Podpis) Le Coq.

Marszałek Francuzki Xiążę Castiglione (Augereau) wydał w Berlinie następujący Rozkaz dzienny:

„JW. Marszałek naczelny Dowodzca 11go korpusu dowiedział się, iż do Berlina zbiegła się wielka liczba podrzędnych Officerów,

Administratorów i Offycyalistów należących do woyska, którzy opuścili korpusy swoje lub główną kwaterę, nie będąc do tego upoważnionymi. JW. Marszałek rozkazuje zatem wszystkim wyż wzmiankowanym osobóm, aby natychmiast opuszczaly to miasto i udawaly się na miejsce, które im wskaże Pau Jenerał Kommandant placu; gdyż przeciwnie ci, którzy rozkazowi temu w przeciągu dwódziesu czterech godzin zadosyć nie uczynią, będą przez żandararów aresztowani, a nazwiska ich JW. Ministrowi Woyny doniesionemi zostaną. — Tylko Woyskowi 11go korpusu i zakładu iazdy, będą mieć w tém mieście kwatery; otrzymania je także na iedną noc i ci, którzy albo uduają się do woyska, lub też powracają od niego opatrzeni należytemi karatami drogowemi i rozkazami. — JW. Marszałek zakazuje wszystkim oberzystóm pod własną ich odpowiedzialnością, aby żadnego z Officerów obiętych ninieyszym rozkazem, za zapłatę nawet nie przyjmowali, iezeli nie okaże od Pana Jenerala Kommandanta placu podpisanego w tymczasowym dniu pozwolenia, w którym czas pobytu wyznaczonym będzie. Każdy oberzysta działający przeciw temu rozporządzeniu, lub nie donoszący Panu Kommandantowi placu o oporze Officera, nie chcącego opuścić kwatery po upłynieniu wyznaczonego mu czasu, pociągnionym będzie przez Władzę policyyną do złożenia wielkiéy kary pieniężnéy. Równaż kara czeka każdego mieszkańca, który podobnych Woyskowych za pieniądze do siebie przyjmie. — Pau Jenerał Kommandant Berlina ma sobie poleczone dopełnienie tego rozkazu, a Władze miasta wzywają się, aby do wykonywania onegoż wszelkiemi środkami będącemi w ich mocy przykładaly się.“

Gazety Berlińskie pod d. 26. Stycznia doniószy o wyieździe Króla Jmci Pruskiego, Królewica Następcy i wszystkich Dzieci Królewskich do Wrocławia, przydają i tę wiadomość, iż ku końcowi Stycznia wyruszyły cała gwardya Królewska i wszystkie woyska z Potsdamu do Szląska, i że ieszcze kilka dni przed odjazdem Monarchy, część gwardyi konnéy tamże pociągnęła.

Dnia 19go i 20go Stycznia przybyli do Berlina z nad Odry: Marszałkowie Państwa Xiążęta Elchingen (Ney) i Tarentu (Macdonald); Francuzcy Jenerałowie dywizyjni: Pujol, Defrance, Monnet, Bouvier, Chouard, Benard, Poultier, Dunier, Faure, Corbineau, Roussel i Grouchy, tudzież Jenerałowie dywizyi lub brygad Marchal, Le-

grand, Deschamps, d' Aumont, Beseaux, De Jeans, Excellmanns, Duali, Jelle, Castes i Le Borgne.

Jenerałowie Francuzcy Dumas, Moreau, Baillet - la Tour i Pino, tudzież Francuzcy Konzułowie Lampuchat i Sadet, wyiechali z Berlina częścią do Paryża, częścią do Amsterdamu.

Ku końcowi Stycznia przybyło znowu do Berlina od wojska wielu Francuzkich Jenerałów i Officerów sztabowych, wielu zaś do Francyi wyiechało.

Z Kwidzynia przyiechał do Berlina gońcem Pruski Major i Fligeladjutant Natzmer, a z Królewca Podpułkownik Blumenthal.

Monitor Paryzki pod d. 10. Stycznia umieścił rapport Majora jeneralnego Xięcia Neufchatelskiego, datowany w Królewcu d. 31. Grudnia, w którym donosi o owoczesny (iuz wiadomy) postawie korpusu wojska Francuzkiego, dodając, iż stan powietrza raptownie się zmienił, że Zimomierz spadł z 22 stopni na 0, i że wilgotna nastąpiła pora. Okolicznościom tym przypisują lekarze szczególnieży zły obrót choroby Jenerała Eble, mianowanego właśnie Jenerałem artyleryi, który umarł żalowany od całego wojska.

Po tém umieścił tenże Monitor następujący rapport Marszałka Macdonalda, zdany Xięciu Majorowi jeneralnemu:

WTylży d. 28. Grudnia 1812.

Mam honor donieść W. X. Mości o naciągnięciu korpusu 10g0, który się jutro zbierze nad lewym brzegiem Niemna. Wiadomo jest W. X. Mości, iż Rosyianie osadzili Tylżę jeszcze w ten sam dzień, w którym się tylna straż moja z Mitawy cofała. Powiaty Rosieński, Szawelski i Tszelski zawalone zostały nieprzyjacielską iazdą, artylerją i piechotą. — Dnia 26go naciągnęła przednia straż do Piktupohnen, i zastała uszykowanego tamże Jenerała Rosyyskiego Laskowa. Jenerał Kutuzów zajmował pod Tylżą na lewym brzegu Niemna drugą posadę, a Jenerał Diebitsch dowodził drugą kolumną przeciw prawemu bokowi mojemu. Kazalem natychmiast uderzyć na posadę pod Piktupohnen. Rosyianie zostali odparci bardzo pięknym atakiem, przypuszczonym przez Pruskich czarnych hu-

zarów i dragonów. Dwa pułki piechoty Rosyyskięży złożyły broń; oprócz tego zdobyto jeden granatnik z zaprzęgiem i jeden wóz z prochem. Pruska artylerya konna, będąca pod dowództwem Jenerała Graumańna, sztrzelala z wielką przewagą i pewnością. Podpułkownik Trasłow popisał się na nowo, lecz utracił Kapitana Mansteina, iednego z walecznych Officerów swoich. Ponieważ czoła kolumn moich naciągnęły tu dnia wczorayszego, poczyniłem więc przygotowania do uderzenia na nieprzyjaciela. Nie uznali iednakże Rosyianie za rzecz dobrą czekać na mój atak, ponieważ przewidywali, że byłby dla nich z e szkoda; cofnęli się więc od obydwóch brzegów Niemna w górę rzeki. W Tylży zostało tylko kilkunastu kozaków. Jenerał Bachelu, który z taką odwagą uderzył na posadę zastaniającą Tylżę, wszedł w wieczor do miasta. Dzisieyszego paranku wyruszy do Raguńca. Jenerał Grandjean ma posadę swoją z drugą brygadą w Baublen. Adjutanci moi Tramnay i Cramajel poprzypnścili atak z dragonami w Piktupohnen. Polecam ich łasce Jego Cesarskiej Mości równie iak i innych Officerów, których w dokładnym raporcie moim o odwrocie naszym od Dżwiny do Niemna, w szczególności powymieniam. — Przyymiy W. X. Mość &c.

(Podpis) Marszałek Xżę Tarentu
Macdonald.

Magistrat Królewiecki wydał następujące obwieszczenie: „Żołnierze Rosyyscy są wpośród nas. Nie są oni strasznymi spokojnemu Obywatelowi, gdyż wyraźnie ogłosili, iż przyrzekają nie naruszać bezpieczeństwa osób i własności. Doświadczyło iuz tego kilka miał Pruskich, iż święcie przyrzeczenia swego d chowują; i my będziemy tak szczęśliwi zawołać z uczuciem podziwienia: „Rosyianie zachowują się szlachetnie w pokoju i z Obywatelami spokojnie myślącymi! „Zasłużmyż zaci Miesskańcy tego miała postępowaniem naszym na tę dobroć! Okażmy się wdzięcznymi postępując z nimi zuprzemością, miłością, szacunkiem i wspanowaniem, i dając im chętnie to, na co się ieszcze zdobyć możemy. Wtenczas będą między nami spokoyność i bezpieczeństwo.“

Donoszą z Królewca pod d. 8. Stycznia co następuje. „Ziechał tu dnia wczorayszego

o godzinie 6tej w wieczor Rossyjski Jenerał iazdy Hrabia Wittgenstein, wysiadł w zamku Królewskim, i stanął w przygotowanych dla siebie pokojach. Przypuściwszy do siebie najwyższe Władze krajowe i miejskie, zwiedził tutejszy teatr, gdzie go zokrzykami przyjęto.“

Rossyianie weszli d. 12. Stycznia wliczbie 5 do 6000 ludzi w najwięszym porządku do Elbląga. Główny korpus obrócił się ku Kwidziynowi (Marienwerder), które to miasto zajmowała dywizya Francuzkiego Jenerała Grandjean, a z którego za zbliżeniem się Rossyan ustatpila. Szaniec przedmostowy wysadzonym został na powietrze. Wtedy dopiero czynili Hrabia Woroncowa i Pułkownik Czerniszew z dwiema dywizjami kozaków, wielkie rozpoznawania począwszy od Kwidzyna, wlewają i prawą w wielkich okręgach; to jest: pierwszy przez Konitz i Hamerstein aż do Pomeranii, a drugi przez Bydgoszczę (Bromberg) i Filehne aż do Nowey Marchii. Nie spotkali oni żadnego Francuzkiego korpusu, gdyż Jenerał Grandjean wokolicy Gdańska, a główna kwatery Francuzka zgwardyją i tym korpusem przez Bydgoszczę do Poznania ruszyli. Widząc Jenerał Grandjean, że Rossyianie przebywszy wszędzie zamarzyła Wisłę mogli go byli odciąć, cofnął się walcząc ku Gdańskowi. Pod Rozenbergiem (niedaleko Langenau, w pół drogi z Dyrszowy do Gdańska) zasła żywa potyczka, która się (iako mówią) ze szkoda Francuzów ukończyła. — Część 10go Francuzkiego korpusu i Jenerał Grandjean z podrzadnemi sobie wojskami, czynią obroty w celu dostawia się do twierdzy Gdańska.

G d a ń s k.

Według wiadomości z Gdańska datowanych d. 19. Stycznia, przybył d. 13. tegoż miesiąca na ziemię Gdańską 10ty korpus wielkiego wojska pod rozkazami Xięcia Tarentu (Marszałka Macdonalda). Xiążę Marszałek poruczył natychmiast dowództwo nad tymże korpusem Hrabieciu Rapp, Jenerałowi Gubernatorowi Gdańska i naczelnemu Dowodzący wszystkich wojsk, przeznaczonych do bronienia téj twierdzy. Od tego czasu zaszło kilka potyczek; we wszystkich pokazali nasi żołnierze Rossyanóm, że zimno i głód nie mogą tu mieć na nich swojego zgubnego

wplywu. Jenerał Bachelu dowodzący tylną frażą 10go korpusu, uderzył w Stüblau nad Wisłą na postępujących za nim Rossyanóm, ubił im 50 ludzi z pułku huzarów Gródzińskich, ranił 30, i przyprowadził do Gdańska 28 teńców, między którymi 2 jest Officerów. — Pod Rozenbergiem opierał się iwszy pułk Westfalski z resztą brygady Jenerała Bachelu bagnetem nieprzyacielskiéj artyleryi i konnicy, i odparł iéy atak. Nieprzyaciel zostawił kilkunastu trupów i ranionych na placu. W Bohnsack mieli Rossyianie zamiar obkoczyć postanego tamże Jenerała Gault; lecz Jenerał ten odparł ich, ścigał i ubił im wiele ludzi. Nieprzyaciel doświadczył już na wszystkich miejscach, iż się bezkarnie ku Gdańskowi zbliżyć nie można. — Zimno jest nadzwyczajne. Zimnomierz (Reaumura) pokazuje 18 stopni mrozu. To było przyczyną, iż Jenerał Gubernator ściagnął załogę do twierdzy, aby ją ochronić od chorób, będących nieochybnym skutkiem ołhréy pory roku. Oprócz tego potrzebowały odetchnienia owe waleczne wojska, a osobliwie wyborna dywizya Jenerała Grandjean, która pod rozkazami Marszałka Xięcia Tarentu tak ważne czyniła usługi. — Sam Gdańsk i zewnętrzne warownie jego są prawie na rok cały we wszystko opatrzone. Na watach stoi przeszło 400 dział i wszystko, co jest potrzebném do długiey chwalebneý obrony. Dobry duch załogi ręczy za nią.

W Gazetach Berlińskich pod d. 26. Stycznia czytamy co następuje: „Gdańsk otoczonym jest tymczasowo przez jeden korpus iazdy Rossyjskiéj; do 16go Stycznia nie przypuszczano ieszcze do niego żadnego ataku, gdyż do owego czasu nie było ieszcze piechoty i dział. Ze odchodzące z tamtąd poczty wypuszczanemi bywają z twierdzy, a nadchodzące do niéy nie wpuszczanemi, dowodem tego są nadeszłe do Berlina Gdańskie gszety, datowane d. 23. Stycznia. Najświeższy Numer onychże składa się zamiast półarkusza tylko z ćwiartki, gdzie taki powód jest przycoczonym: „Z przyczyny nie dochodzących poczt i braku wiadomości politycznych, podawane będą odąd dla zabawy szanownych Czytelników naszych interessujące rosprawy.“

R o s s y a.

Z Petersburga d. 24. Grudnia (3. Stycznia). — Imperator Jmć raczył wielu Jeneratów i Officerów w wojsku swoim zaszczyć or-

derami. Jenerał piechoty Tormasow otrzymał order S. Anny; Jenerał: Porucznicy Konowiczyn, Hrabia Steinheil i Baron Winzingerode dostali ordery S. Alexandra Newskiego; Jenerał jazdy Hrabia Wittgenstein W. Krzyż orderu S. Włodzimierza 1wszjéj klasy; Jenerał-Adjutant Imperatora Jmci Goleniszczew Kutuzow, tudzież Jener. Porucznik Lewis i Jenerał Major, oraz tymczasowy Ataman korpusu Kozakow Dońskich Denisow, wielkie krzyże orderu tegoż zgiéj klasy. Jen. piechoty Mlioradowicz otrzymał order S. Jerzego zgiéj klasy, a Jenerał Oertel tenże order zgiéj klasy.

Z Twern d. 15. (27.) Grudnia. — Dziś zrana o godzinie 5tjéj umarł tu po krótkiej i gwałtownej chorobie Jego Cesarzowicowska Mość Xiążę Jerzy Oldenburski, Jenerał Gubernator Nowogorodzki, Twerski i Jarostawski.

Z Wilna d. 16. (28.) Grudnia. — Imperator Jmć bawi ciągle w naszym mieście, i używa najlepszego zdrowia. Bywa codziennie na paradzie podczas zaprowadzania warty, na której zawsze z okrzykami Ura! jest witany. Wczoraj dawał W. Xiążę Konstanty wielki obiad dla Jeneratów. Wczoraj zjechał tu także Admirał Czyczagow.

Gazety Berlińskie donoszą co następuje: „Imperator Jmć raczył w dowód swojej wdzięczności za świetne zastugi położone w Rossyi przez Jenerała Feldmarszałka Xięcia Kutuzowa Smoleńskiego, oprócz orderu S. Jerzego piérwszjéj klasy (którego nikt ieszcze za panowania tegoż Monarchy nie otrzymał) obdarzyć go szpadą przyozdobioną dyamentami, i wawrzynową gałązką. Własnoręczny list z podziękowaniem Imperatora wręczył Xięciu Brat Imperatorski W. Xiążę Konstanty. Oprócz tego ma być umieszczone popiersie Xięcia Kutuzowa na wieczne czasy w herbie Rossyjskiego Państwa.“
„Zycząc sobie Imperator Jmć dać tém większy dowód łaski swojej Jenerałowi jazdy Hrabie Wittensteinowi, zaprosił się do Małżonki jego w Petersburgu w gościny. Uroczystość tę obchodzono w wielkim pałacu; całym tém urządzeniem zawiadywał W. Szambelan koronny, a Hrabinię poruczono iedynie przyjmowanie gości. Gdy się na końcu téj uroczystości Monarcha zegnał, a Gospodyni przygotowaną była do wyprowadzenia onegoż, oświadczył iéy: iż cały ten pałac, ze wszystkiém co się w nim znajduje, iéy jest własnością.“

Meteorologiczne postrzeżenia we Lwowie od 22. do dnia 24. Stycznia 1813.

Dnie.	Czas postrzeżenia	Barometr.	Cieplomierz Reaumura.	Wilgocio mierz.	Kierunek Wiatrów.	Odmiany powietrza.
22	Wsch. Słońc.	28, 4, 9.	— 12, 3.	77, 33.	P. Z. staby	pochmurno.
	2. po połud.	28, 4, 7.	— 10, 7.	74, 36.	P. Z. staby	chmury.
	10. w nocy	28, 4, 11.	— 11, 4.	78, 00.	Z. staby	pochmurno.
23	Wsch. Słońc.	28, 5, 5.	— 13, 6.	79, 71.	W. staby	pochm. mgła.
	2. popołud.	28, 6, 2.	— 11.	75, 42.	W. staby	pochmurno.
	10. w nocy	28, 7, 1.	— 12, 2.	76, 76.	W. staby	pochmurno.
24	Wsch. Słońc.	28, 7, 6.	— 13, 3.	77, 80.	Z. staby	pochmurno.
	2. popołud.	28, 7, 3.	— 10, 7.	76, 57.	Z. średni	gęste chmury.
	10. w nocy.	28, 6, 6.	— 13, 3.	78, 76.	Po. Z. Z. średni	rzadkie chmury.

{Ostatnia poczta Warszawska nie przyszła.}